

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznic

paketu namijenjenom za oporavak ekonomije. Uprkos prilično dobrim ekonomskim pokazateljima koji su u protekloj sedmici objavljeni za eurozonu, glavni ekonomista ECB Lane je upozorio da "solidni podaci možda nisu dobar pokazatelj koliko se eurozona oporavlja od najdublje ekonomske krize koju pamtimo", smanjujući očekivanja ranije podstaknuta pojedinim iznenađujuće dobrim podacima. Predsjednica ECB Lagarde je upozorila da će oporavak od pandemije biti suzdržan te da će trajno promijeniti neke dijelove ekonomije.

Premijer Italije Conte je izjavio da će Italija vjerovatno tražiti povećanje ograničenja budžetskog deficita, te da se radi na planu reformi koji uključuje povećanje infrastrukturnih investicija, kao i smanjenje PDV-a, a koji bi trebalo da bude prezentovan u septembru. Vlada Španije je donijela odluku da produži program za radnike koji se nalaze na čekanju do kraja septembra, čime se osigurava da stotine hiljada radnih mjesta bude sačuvano, kao i da ovi radnici još nekoliko mjeseci primaju dio svojih plata. Deutsche Bundesbank očekuje da bi GDP Njemačke u drugom kvartalu mogao zabilježiti pad od skoro 10%, a nakon što je u prvom kvartalu već smanjen za 2,2%. Očekuje se da stimulativni paket Vlade Njemačke pozitivno utiče na ekonomski oporavak i pomogne poboljšanju raspoloženja među potrošačima i kompanijama, ali da neće imati većeg uticaja u drugom kvartalu. Takođe, Deutsche Bundesbank očekuje da stope inflacije ostanu „znatno negativne“ od jula do kraja tekuće godine zbog smanjenja stope PDV-a, a da bi iste ponovo mogle zabilježiti pozitivne nivoe u 2021. godini, posebno u drugoj polovini te godine. Prošle sedmice je objavljen zapisnik s junske sjednice ECB koji je pokazao da zvaničnici ove institucije insistiraju da je program kupovina obveznica, koji je ranije u pitanje dovela odluka Vrhovnog suda Njemačke, najbolja alatka za stimulisanje ekonomije te da sadrži osiguranje protiv negativnih efekata (kapitalni ključ). U međuvremenu, ECB je pristala da njemačkim vlastima dozvoli uvid u dokumente kojima se dokazuje proporcionalnost programa kupovina obveznica, ali se ECB neće direktno uključivati u taj proces te će Deutsche Bundesbank biti ta koja će dokumente proslijediti zvaničnicima u Njemačkoj. Zapisnik je pokazao da je među članovima UV ECB postajala podijeljenost mišljenja o pitanju visine iznosa posljednjeg povećanja hitnog programa finansiranja (dogovoren je iznos od 600 milijardi EUR, ali su se stavovi kretali od 500 do 750 milijardi EUR), kao i o pitanju trajanja navedenog programa, ali da je postojala šira saglasnost da je to „najefektivnija i najefikasnija alatka“ u trenutnom okruženju.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	JUN	43,0	47,5	31,9
2.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	JUN	-15,0	-14,7	-18,8
3.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	MAJ	8,7%	8,9%	8,2%
4.	Ifo indeks poslovnog povjerenja – Njemačka	JUN	85,0	86,2	79,7
5.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	JUL	-12,0	-9,6	-18,6
6.	Indeks povjerenja potrošača – Francuska	JUN	95	97	93
7.	Indeks povjerenja potrošača – Italija	JUN	97,5	100,6	94,3
8.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska	JUN	72	78	60
9.	Indeks ekonomskog raspoloženja – Italija	JUN	-	65,4	52,7
10.	Odnos duga i GDP-a – Italija (kvartalno)	I kvartal	-	10,8%	1,6%
11.	GDP – Holandija (kvartalno) final.	I kvartal	-1,7%	-1,5%	0,5%
12.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G)	APR	-	-17,4%	-6,4%
13.	Maloprodaja – Španija (G/G)	MAJ	-19,8%	-19,0%	-31,6%
14.	Stopa nezaposlenosti – Finska	MAJ		-10,6%	8,1%

SAD

Početkom prošle sedmice predsjednik Trump je uvjerio investitore da je trgovinski sporazum s Kinom i dalje aktuelan, nakon što je ranije objavljeno da je savjetnik za trgovinu Navarro potvrdio navode novinara da je ovaj dogovor „završen“. Navarro je, takođe, nakon ovog razgovora izjavio da je njegova izjava uveliko pogrešno protumačena te da nema veze s pomenutim dogovorom s Kinom. Navedeno je uticalo na rast optimizma na tržištu. Ipak, vijest o rekordnom povećanju broja zaraženih u nekoliko država SAD je na kraju sedmice uticala na pad optimizma na tržištu, kao i na pad prinosa američkih državnih

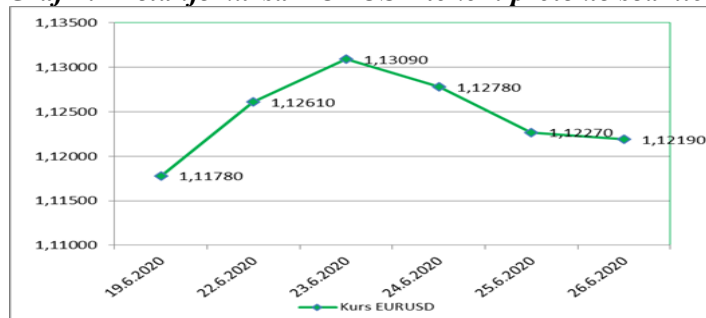
obveznica. Ministar zdravstva SAD je upozorio tokom proteklog vikenda da se prozor za zaustavljanje širenja zaraze koronavirusom smanjuje. Pored toga najnovije prognoze MMF-a ukazuju na to da bi se SAD u tekućoj godini mogle suočiti sa znatno jačom recesijom te da bi GDP mogao zabilježiti pad od 8%, što je znatno veće smanjenje u odnosu na aprilske prognoze (-5,9%), dok se rast GDP-a od 4,5% očekuje u narednoj godini. Uticaj na pogoršanje raspoloženja na finansijskim tržištima imale su i vijesti da SAD razmatra opciju uvođenja dodatnih tarifa na uvoz određene robe iz EU u vrijednosti 3,1 milijardu USD. Predsjednik Fed-a iz Čikaga Evans je upozorio da će eskalacija pandemije koronavirusa najvjerovatnije značajno uticati na usporenje američkog privrednog rasta, kao i na održavanje nezaposlenosti na visokom nivou, uz napomenu da je ova prognoza zasnovana na očekivanju reakcija na izdvojenim pojedinačnim mjestima, dok bi prerano otvaranje moglo uzrokovati još lošije posljedice. Fed je odlučio da uvede nove restrikcije za bankarski sektor nakon što su rezultati godišnjeg testa na stres pokazali da se određene banke približavaju minimalnim kapitalnim zahtjevima pod određenim scenarijima pandemije koronavirusa. Rezultati testova na stres podrazumijevaju da bi 34 banke mogle biti suočene s gubitkom i do 700 milijardi USD pod hipotetičkim negativnim scenarijima, u kojima bi nezaposlenost ostala visoka i ekonomija SAD ne bi bilježila brz oporavak od recesije izazvane pademijom.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks ekonomske aktivnosti (Fed Čikago)	MAJ	-10,0	2,61	-17,89
2.	Prodaja postojećih kuća (u milionima)	MAJ	4,09	3,91	4,33
3.	Prodaja novih kuća	MAJ	640.000	676.000	580.000
4.	PMI kompozitni indeks (prelim.)	JUN	-	46,8	37,0
5.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	19. JUN		-8,7%	8,0%
6.	GDP (G/G) 3. prelim. podatak	I kvartal	-5,0%	-5,0%	2,1%
7.	Inicijalni zahjevi zbog nezaposlenosti (u milionima)	20. JUN	1,32	1,48	1,54
8.	Kontinuirani zahtjevi zbog nezaposlenosti (u milionima)	13. JUN	20,0	19,52	20,29
9.	Porudžbine trajnih dobara (prelim.)	MAJ	10,5%	15,8%	-18,1%
10.	PCE deflator (G/G)	MAJ	0,5%	0,5%	0,6%
11.	Indeks povjerenja potrošača Univerzitet Mičigen (final.)	JUN	78,9	78,1	72,3

USD je deprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURUSD zabilježio rast s nivoa od 1,1178 na nivo od 1,1219.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Guverner BoE Bailey je izjavio da bi ova institucija prvo trebalo da smanji bilans stanja prije nego poveća kamatne stope, što signalizira značajnu promjenu u strategiji ukidanja hitnih stimulansa. Bilans BoE je dostigao skoro 700 milijardi GBP s mogućnošću znatno većeg povećanja. Njegov prethodnik Carney je bio stava da će BoE sačekati da kamatne stope dostignu nivo od 1,5% prije nego smanji udio aktive. Iako je malo vjerovatno da će u skorijoj budućnosti BoE odlučiti da vrši prodaju kupljenih obveznica, nakon što je prošle sedmice donijela odluku o povećanju programa kupovina za 100 milijardi GBP, Bailey je izjavio da ne želi da držanje većeg iznosa državnog duga postane trajno.

Nakon objavljenih pozitivnih PMI podataka za Veliku Britaniju, glavni ekonomista IHS Markita Williamson je izjavio da junski podaci predstavljaju dodatni signal da postoji vjerovatnoća da se ekonomija Velike Britanije vrati u fazu rasta u trećem kvartalu, posebno uzimajući u obzir plan daljeg ukidanja mjera restrikcija od 4. jula. Ipak, neizvjesnost oko dugoročnog oporavka i dalje ostaje visoka, što pored ekonomskih faktora zavisi i od neizvjesnosti Brexita, a koji i dalje mogu negativno da utiču na cjelokupnu ekonomiju. IHS Markit očekuje da bi GDP u ovoj godini mogao biti 12% ispod nivoa zabilježenog u 2019. godini, a oporavak za samo 5% se očekuje u 2021. godini, što je znatno slabiji tempo od onoga što BoE predviđa. Premijer Johnson je najavio da će u julu biti vidljive dramatične promjene vezano za povlačenje mjera uvedenih zbog pandemije, a koje su na snazi od marta, s ciljem spašavanja ekonomije. Ukupno je 9,2 miliona radnika već koristilo šemu „na čekanju“, što je nešto manje od trećine radne snage. Krajem prošle sedmice ministar finansija Sunak je izjavio da će biti postavljeni „izuzetno visoki“ standardi za kompanije koje budu tražile pomoć od države, tj. sredstva poreskih obveznika u vrijeme pandemije. Izjava Sunaka dolazi kao upozorenje velikim kompanijama da će naići na poteškoće da osiguraju finansiranje kod države te da će se prije toga morati obratiti svojim dioničarima i novim investitorima. Vlada je do sada kompanijama osigurala oko 40 milijardi GBP u kreditima te 11 milijardi GBP za podršku platama radnika.

Glavni pregovarač za Brexit ispred EU Michael Barnier je kritikovao nespremnost Velike Britanije da se ozbiljnije angažuje u pregovorima. Takođe, Brisel zahtijeva od Velike Britanije da objavi politiku državne pomoći nakon Brexita, jer bi nedostatak javnog plana domaćeg režima subvencija mogao kočiti buduće razgovore između dvije strane.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora (prelim.) JUN	45,0	50,1	40,7
2.	PMI indeks uslužnog sektora (prelim.) JUN	40,0	47,0	29,0
3.	PMI kompozitni indeks (prelim.) JUN	41,2	47,6	30,0
4.	CBI indeks maloprodaje JUN	-38	-37	-50

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,90519 na nivo od 0,90948, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,2350 na nivo od 1,2336.

JAPAN

Zvanični Tokio je početkom sedmice Velikoj Britaniji dao samo šest sedmica da postignu post-Brexit dogovor, stavljajući vladu premijera Johnsona pod pritisak da dogovori jedan od najbržih trgovinskih pregovora u istoriji, a prvi u Britaniji u više od 40 godina.

Ministar finansija Aso je izjavio da Japan ostaje pri cilju da do 2025. godine vrati budžet u suficit, iako ova već duboko zadužena Vlada povećava potrošnju kako bi ublažila efekte izazvane izbijanjem pandemije. Na pitanje o nedavnoj odluci agencije za dodjelu kreditnog rejtinga S&P da smanji izgleda rejtinga Japana na „stabilan“ s „pozitivan“ Aso je odgovorio da bi Japan mogao izbjeći smanjenje rejtinga ukoliko obećani stimulansi ožive ekonomiju i obnove povrate.

Nekoliko zvaničnika BoJ je ukazalo na fleksibilnost alatki ove centralne banke vezano za moguće dodatne stimulativne mjere, što ukazuje na to da mjere koje su poduzete u martu i aprilu možda nisu konačne. Ova vijest dolazi nakon podatka da Japan, takođe, bilježi rast zaraženih koronavirusom. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da je japanska privreda bila u izuzetno teškoj situaciji te da će u drugom kvartalu vjerovatno zabilježiti značajnu kontrakciju. Kuroda je dodao da u ovom trenutku nisu vidjeli potrebu za daljim spuštanjem cijele krive prinosa, ali da će i to učiniti ukoliko bude potrebno. Kuroda je izjavio da je "oprezno optimističan" da će se japanska privreda postepeno oporavljati od druge polovine ove godine, a zatim treba nastojati da se postigne cilj inflacije od 2%, što je malo vjerovatno da će se ostvariti u kratkom roku.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					Period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora (prelim.)	JUN	-	37,8	38,4
2.	PMI indeks uslužnog sektora (prelim.)	JUN	-	42,3	26,5
3.	PMI kompozitni indeks (prelim.)	JUN	-	37,9	27,8
4.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) final.	MAJ	-52,8%	-52,8%	-48,3%
5.	Vodeći indeks (final.)	APR	76,2	77,7	85,1
6.	Koicidirajući indeks (final.)	APR	81,5	80,1	88,8
7.	Indeks svih industrijskih aktivnosti	APR	-6,5%	-6,4%	-3,4%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 119,46 na nivo od 120,28. JPY je deprecirao i u odnosu na USD te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 106,87 na nivo od 107,22.

NAFTA I ZLATO

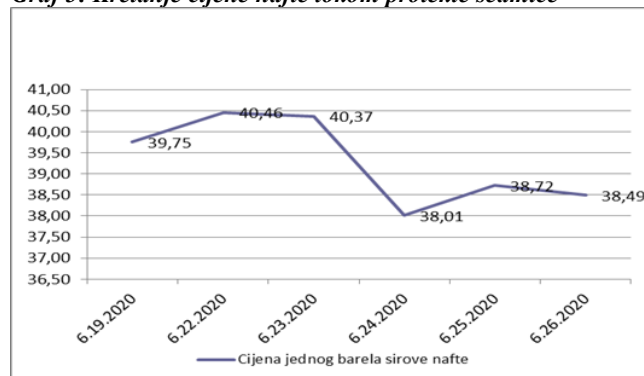
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 39,75 USD (35,56 EUR).

Cijena nafte je početkom prošle sedmice nastavila da bilježi rast te je prvi put od početka marta uspjela da probije nivo od 40 USD po jednom barelu. Navedeni rast cijene je protumačen kao signal da tržišta vrše prilagođavanja usljed početka smanjenja proizvodnje koje je najavio OPEC+ i postepenog povećanja potražnje za ovim energentom. Rusija je saopštila da očekuju da bi u julu moglo doći do blagog manjka ponude nafte, ali je upozorila i da bi za oporavak potrošnje ovog energenta moglo biti potrebno i do 3 godine.

Izraženiji pad cijene nafte od skoro 6% na dnevnom nivou zabilježen je sredinom protekle sedmice, nakon što je EIA objavila da su zalihe nafte u SAD u sedmici ranije povećane za 1,4 miliona barela na ukupno 540,7 miliona barela, što je već treća sedmica da iste bilježe rast. Iako se cijena ovog energenta privremeno oporavila već narednog dana, vijest o rekordnom broju oboljelih koronavirusom u SAD je negativno uticala na izgled potražnje za naftom. Ipak, veći pad cijene nafte je bio ograničen objavom vijesti da se tokom sljedećeg mjeseca očekuje značajan pad izvoza nafte iz tri glavne izvozne luke u Rusiji.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 38,49 USD (34,31 EUR). Na sedmičnom nivou cijena nafte je smanjena za 3,17%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

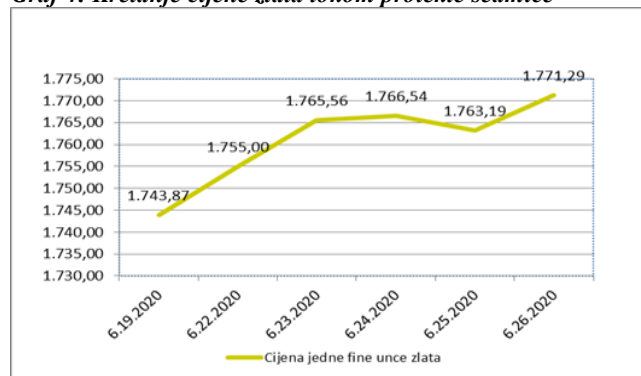

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.743,87 USD (1.560,09 EUR).

Početkom sedmice cijena zlata je povećana na najveći nivo od oktobra 2012. godine, a rast cijene je nastavljen do kraja sedmice. Najveći uticaj na nastavak rasta cijene zlata imale su vijesti o značajnijem rastu broja zaraženih koronavirusom u nekim zemljama, što negativno djeluje na izgled brzog globalnog ekonomskog oporavka. Do blage korekcije cijene je došlo u četvrtak, ali je već u petak cijena zlata ponovo zabilježila rast nakon vijesti o naglom povećanju broja zaraženih u SAD, ali i o povećanju broja na globalnom nivou. Nivo cijene od 1.760 USD po jednoj finoj unci zlata je probijen već u utorak, kada je najveći svjetski fond za trgovinu zlatom SPDR Gold Trust objavio podatak da je imovina kojom se trguje, proteklog ponedjeljka, povećana za 0,58% na ukupno 1.166,04 tone, što predstavlja najveći nivo zabilježen od aprila 2013. godine. Veći rast cijene ovog plemenitog metala je bio ograničen pesimističnim novim prognozama MMF-a, prema kojima se očekuje da će ekonomija na globalnom nivou u ovoj godini zabilježiti značajno jaču recesiju, kao i sporiji oporavak u narednoj godini, u poređenju s prognozama objavljenim prije samo dva mjeseca.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.771,29 USD (1.578,83 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 1,57%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.